Dosarul nr. 2a-1723/23
(2-22121343-02-2a-10052023)
Prima instanță: Judecătoria Orhei (sediul Telenești), judecător Iarmaliuc Ludmila

D E C I Z I E

05 septembrie 2023 *****

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

În componenţa:
Preşedintele completului, judecător Nelea Budăi
Judecătorii: Ion Țurcan și Ana Panov
Grefier: Elena Mortu

examinând, în ședință publică, cererea de apel declarată de Cărăuș Vladimir împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 20 februarie 2023, emisă la cererea de chemare în judecată depusă de Cărăuș Vladimir împotriva lui Bargan Aurica privind încasarea prejudiciului moral, cheltuielile de asistență juridică și cheltuielile de transport,

a c o n s t a t a t :

Reclamantul Cărăuș Vladimir a depus la Judecătoria Orhei (sediul Telenești) o cerere de chemare în judecată împotriva pârâtei Bargan Aurica, privind încasarea prejudiciului moral, cheltuielile de asistență juridică și cheltuielile de transport.

Reclamantul Cărăuș Vladimir în motivarea acțiunii civile a invocat că la 19 aprilie 2019 a depus la instanța de judecată o cerere de chemare în judecată împotriva directorului Gimnaziului „*****” din satul ***** raionul Telenești, privind anularea ordinului nr.73 din 05.02.2019. În luna martie anului 2021, Bargan Aurica a depus o plângere la Inspectoratul de poliție Telenești, pe faptul că Cărăuș Vladimir a contribuit la falsificarea actelor medicale, oficial legalizate și eliberate de medicul de familie *****, care, ulterior le-a prezentat ca proba în cauza civil.

Astfel, la 18 martie 2021, șeful SP-2 Negureni, în persoana comisarului Anatolie Popovici din cadrul Inspectoratului de poliție Telenești, a întocmit un procesul verbal de control asupra circumstanțelor din plângere, cu pretinse semne de falsificare, înregistrat în Registrul -1 cu numărul 119 din 18.03.2021. La 21 aprilie 2021, pârâta Bargan Aurica a prezentat în ședință de judecată copiile legalizate a materialului din registrul Rei-11 nr.1119 din 18.03.2021, despre care nu a cunoscut.

Reclamantul a menționat că la 12 octombrie 2021, a fost dispusă citarea sa pentru data de 20.10.2021, ora 10.00, în biroul nr.1 al sectorului de poliție nr.2-

Negureni raionul Telenești, în materialul REI-2 nr.1119 din 18.03.2021. La 19 octombrie 2021, i-a comunicat telefonic lui Popovici Anatolie că nu poate să se prezente, din motivul stării sănătății și că este plasat în carantină cu COVID-19, la care i-a cerut să depună o explicație în scris, care o va ridica de la el. De la 22 octombrie 2021 până la 04 noiembrie 2021 a fost internat în spitalul din orașul Orhei, din motiv că avea COVID-19, iar în cazul în care, din motive întemeiate nu poate să se prezinte la ora și data fixată, a informat prealabil despre aceasta și pentru a coordona posibilitatea prezentării ulterioare, fără a încălca regimul de carantină și cu atât mai mult că nu i s-a adus la cunoștință materialele REI-2 nr.1119 din 18.03.2021.

Reclamantul consideră că între comisarul de poliție Popovici Anatolie, ofițerul de urmărire penală Boldișor Andrei și directorul gimnaziului ***** Bargan Aurica este o colaborare prietenoasă, care are ca scop să o asigure cu probe în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cărăuș Vladimir și în baza acestora să influențeze asupra deciziei instanței de judecată.

La 21 octombrie 2021 a fost pornită urmărirea penală în privința sa, sub aspectul săvârșirii infracțiunii prevăzute la art. *****alin. (1) lit. a) Cod penal, despre care a aflat la 25 ianuarie 2022, când a fost recunoscut și audiat în calitate de bănuit. În cadrul urmăririi penale a fost citat la 02 decembrie 2021 la DCT „Nord" a CNA, pentru a da explicații. Ulterior a fost solicitat o caracteristică pe numele său de la secretara consiliului local *****. A fost bănuit pentru faptul că la 17 aprilie 2019, factorii de decizie din cadrul Centrului de Sănătate Brînzenii Noi raionul Telenești, de comun acord și la solicitarea sa, au eliberat concluzia medicală nr. *****din *****, în care au indicat date false precum că în perioada 30.01.2019-***** a fost bolnav, pentru a motiva absența nemotivată de la serviciu. Această constatare s-a făcut din motiv că zilele 30.01.2019, 31.01.2019 și 01.02.2019 n-au fost înregistrate în registrul de proceduri, dar acestea se înregistrează la decizia medicului.

Mai mult are boli incurabile începând cu anul 2016, conform concluzii medicale nr. 4 din 13.01.2020 și concluzia medicală nr. 12 din februarie 2022. Concluzia ofițerului de urmărire penală Andrei Boldișor, pe faptul că concluzia medicală nr. *****din ***** este eronată și falsă, este neîntemeiată, or, ordinul nr. 72 din 30.01.2019 „Cu privire la restabilire în câmpul muncii" i-a fost adus la cunoștință la 05.02.2019 și astfel el nu cunoștea că este angajat în câmpul muncii.

Mai mult, conform ordinului nr. 73 din 05.02.2019, a fost concediat în temeiul art. 86 alin. (1) lit.y^1 Codul munci, adică din motivul că are statut de pensionar pentru limita de vârstă și nu în temeiul art. 86 alin. (1) lit. h) Codul muncii, absență fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive, ceea ce eronat a indicat ofițerul de urmărire penală.

Reclamantul consideră ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuit eronată, deoarece atât materialul REI-2 nr.1119 din 18.03.2021 cât și materialele cauzei penale nr.*****au fost prezentate pentru a influența decizia instanțelor de judecată și pentru a amâna examinarea pricinii civile, iar concluzia medicală nr.*****din ***** nu a stat la baza emiterii ordinului nr.73 din 05.02.2019 „Cu privire la concedierea dlui Cărăuș Vladimir" și astfel nu poate constitui începerea urmăririi penale în cauza nr.*****. Prin ordonanța Procuraturii raionului Telenești din 06 aprilie 2022 s-a constatat nevinovăția sa.

Toate aceste acțiunii din luna martie 2021 până în luna aprilie 2022, i-a creat temere de a fi închis, dar nu cunoaște pentru care motiv, stres emoțional, care i-a afectat starea de sănătate, a fost hărțuit emoțional pentru declarații false depuse de Bargan Aurica cu scopul de a se răzbuna pentru litigiul de muncă între el și gimnaziu.

Reclamantul susține că la 13 iunie 2022, s-a adresat către Bargan Aurica cu cerere prealabilă, privind încasarea prejudiciului moral și material în mărime de 30000 lei, care a fost recepționată la 17.06.2022, însă s-a solicitat că la 23.06.2022 să se prezinte la sediul gimnaziului pentru a prezenta materialele, la care nu s-a prezentat deoarece a recepționat-o la 24.06.2022 și totodată consideră că aceasta nu are relevanță asupra reparării prejudiciului material și moral.

Reclamantul cere încasarea din contul pârâtului Bargan Aurica a prejudiciului material și moral în mărime de 30 000 lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 5000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și 2000 lei cu titlu de cheltuieli de transport.

În drept, reclamantul își întemeiază pretențiile conform dispozițiilor art. 306, 310, 311, 312 Codul penal, art.5- 6 din Legea nr.1545 din 25.02.1998 „Privind modul de repararea a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite a organelor de urmărire penală, ale procuraturii și instanțelor de judecată.

La 30 august 2022, reclamantul Cărăuș Vladimir a depus cere de concretizare a pretențiilor la cererea de chemare în judecată și cere de a încasa din contul pârâtului Bargan Aurica în beneficiul său, a prejudiciului material în mărime de 30 000 lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 5 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și 2 000 lei cu titlu de cheltuieli de transport.

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 20 februarie 2023, cererea de chemare în judecată înaintată de Cărăuș Vladimir împotriva lui Bargan Aurica, privind încasarea prejudiciului moral, cheltuielile de asistență juridică și cheltuielile de transport, a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

La 13 martie 2023, Cărăuș Vladimir a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 20 februarie 2023, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii depuse.

În motivarea cererii de apel, Cărăuș Vladimir a invocat că instanţa de fond a adoptat o hotărâre neîntemeiată, deoarece circumstanțele importante pentru soluţionarea pricinii nu au fost constatate și elucidate pe deplin, iar cele pe care instanța de fond le consideră constatate nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente, din care motiv concluziile primei instanţe expuse în hotărâre se datorează faptului aplicării eronate a normelor de drept material.

Întrucât, argumentele invocate nu au fost luate la examinarea cauzei în fond prin prezentul apel şi conform art. 357 din CPC, solicită instanţei verificarea corectitudinii constatării circumstanţelor de fapt ale pricinii, a aplicării şi interpretării normelor de drept material la judecarea pricinii în prima instanţă cu admiterea apelului şi pronunţare a unei noi soluţii de admitere a acţiunii.

Astfel, succint, a menționat că instanţa a reiterat că în şedinţa de judecată reclamantul nu a solicitat atragerea în proces a altor persoane concrete, pentru a fi atrase la răspundere pentru neglijenţă în serviciu deşi a indicat că pretenţiile lui sunt faţă de ofiţerul de urmărire penală, iar încasarea prejudiciului moral solicită de la directorul Gimnaziului „*****” s. *****, r-nul Teleneşti.

La fel, a menționat că instanța a reținut că pretenţiile reclamantului ce ţine de prejudiciul moral în legătură cu faptul că din luna martie 2021 până în luna aprilie 2022, pe parcursul desfăşurării urmăririi penale a avut calitatea de bănuit, iar toate citările la organul de urmărire penală, audiere în calitate de bănuit au contribuit să fie mereu într-un stres emoţional, care i-a afectat grav sănătatea, ţine de obiectul unei acţiuni civile de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, înaintate împotriva statului şi nu împotriva persoanei fizice, Barga Aurica, care a avut calitatea de martor în cauza penală respectivă.

Astfel, consideră este o opţiune a reclamantului de a atrage sau nu alte persoane concrete în proces, deoarece conform art. 1415 al Codului civil, persoana care a reparat prejudiciul cauzat de o altă persoană are dreptul la regres împotriva acesteia. Conform prevederilor legale ale Codului civil şi anume a normelor, care reglementează răspunderea delictuală, persoanele juridice şi fizice răspund în aceeaşi măsură pentru prejudiciul cauzat.

În opinia sa, hotărârea instanţei de judecată din 20.02.2023 a Judecătoriei Orhei (sediul Teleneşti) este neîntemeiată şi ilegală, deoarece instanţa a aplicat eronat normele de drept material şi a apreciat arbitrar probele. Mai mult decât atât, pretenţiile şi obiecţiile înaintate de către reclamant/apelant au fost confirmate prin probe concludente şi anume: ordonanţa de recunoaştere în calitate de bănuit în cauza penală nr. *****pe cet. Cărăuş Vladimir din 06 ianuarie 2022, dispusă de către ofiţerul de urmărire penală,i nspector superior, Andrei Boldişor; ordonanţa de scoaterea integrală de sub urmărire penală a bănuitului Cărăuş Vladimir Alexandru din motiv că fapta nu întruneşte elementele infracţiunii, clasarea cauzei penale

nr.*****; informarea persoanelor interesate despre hotărârea adoptată, dispusă de către procurorul în Procuratura raionului Teleneşti Lilia Calugher, pe data de 06 aprilie 2022.

Conform prevederilor art. 286 din Codul de procedură penală, clasarea procesului penal este actul de finalizare a oricăror acţiuni procesuale într-o cauză penală sau pe marginea unei sesizări cu privire la infracţiune, ceea ce denotă faptul că ordonanţa de recunoaştere în calitate de bănuit pe cet. Cărăuş Vladimir, în cauza penală nr. *****, a fost dispusă, de către Ofiţerul de urmărire penală, inspector superior, Andrei Boldişor, cu grave încălcări ale legislaţiei în vigoare.

Începerea urmăririi penale constituie un fapt juridic important ce marchează declanşarea unui proces penal şi care presupune că organele competente de stat au cunoştinţă de săvârşirea unei infracţiuni şi se întreprind toate acţiunele prevăzute de lege în scopul constatării acestei fapte prejudiciabil, începerea urmăririi penale poate fi justificată numai de către existenţa temeiurilor răspunderii penale, şi anume de săvârşirea unei infracţiuni, de unde rezultă că organul, care dispune începerea urmăririi penale,t rebuie să verifice îndeplinirea condiţiilor necesare, purtând răspunderea pentru activitatea pe care o declanşează, condiţie care n-a fost respectată de către Ofiţerul de urmărire penală, la emiterea Ordonanţei de recunoaştere a dnlui Cărăuş Vladimir Alexandru în calitate de bănuit.

Conform art.1422 alin.(2) din Codul Civil, prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial.

Legea nr.1545 din 25.02.1998, privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de umărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, dreptul la repararea prejudiciului apare în cazul: a)„Scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitate”. Instanţa de fond a neglijat art. 12 al Legii nr. 1545 din 25.02.1998, conform căreia: procurorul care a condus s-au a exercitat urmărirea penală, sau procurorul ierarhic superior, aduce scuze oficiale în numele statului, persoanei care a fost supusă neîntemeiat urmăririi penale. Scuzele oficiale ale procurorului se aduce în cazul a) scoaterii integrale a persoanei de sub urmărire penală. Scuzele oficiale sunt aduse în termen de 15 zile de la data apariţie dreptului la repararea prejudiciului.

La fel, a indicat că a solicitat încasarea prejudiciului moral în mărime de 30000 lei, a cheltuielilor de asistenţă juridică în mărime de 5000 lei, şi a cheltuielilor de transport în mărime de 2000 lei din contul dnei Bargan Aurica şi nu din contul statului, deoarece în opinia sa d-ei prezentând organului de urmărire penală informaţii şi declaraţii cu bună ştiinţă mincinoase şi false, i-a dus în eroare pe ofiţerul de urmărire penală, Andrei Boldişor, insistând pentru a urgenta, a grăbi începerea urmăririi penale a dlui Cărăuş Vladimir, în calitate de bănuit, cu care se judecă din anul 2018, ca mai apoi, răspunsul nr.34/53-7509 din 22.10.2021 oferit

de ofiţerul de urmărire penală al S.U.P. a S.P. Teleneşti al I.G.P. al M.A.I., inspector superior, Boldişor Andrei, doamnei Bargan Aurica, directorul IP Gimnaziul „*****”, s. *****, r-nul Teleneşti precum că la 21.10.2021, de către ofiţerul de urmărire al S.U.P al I.P. Teleneşti al I.G.P al M.A.I. inspector superior, Boldişor Andrei, a fost intentată cauza penală nr. *****în baza art. *****alin. (l) lit. a) Codul penal, cu indicii de calificare falsificarea probelor în procesul civil de către un participant la proces sau de către reprezentantul acestuia”, să fie prezentat ca probă în instanţa de judecată a Curţii de Apel Chişinău a cărei prima şedinţă urma să se petreacă la 27.10.2021, şi desigur, a influenţat asupra luării unei decizii obiective, de către Colegiul Civil Comercial şi de Contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău din 22.12.2021.

Apelantul a menționat că afirmația d-nei Bargan Aurica, precum că a aflat despre existenţa unui buletin de boală şi a unei concluzii medicale, prezentate de Vladimir Cărăuş, în calitate de probe, ce i-ar argumenta absenţa acestuia de la serviciu, din motive de boală în cadrul şedinţei procesului civil din 15 martie 2021 (după 2 ani de la depunerea cererii de chemare în judecată, 19 aprilie 2019) este falsă, deoarece cererea de chemare în judecată a fost depusă în 3 exemplare cu anexarea a 16 materiale, în care sunt incluse sub numerele 11 şi 12 respectiv „Copia concluziei medicale nr. *****din *****” şi „Copia certificatului medical nr. *****”, care au fost repartizate părţilor participante la procesul judiciar.

Afirmaţia dnei Bargan Aurica, precum că la 30.01.2019, a emis ordinul de numire a dlui Cărăuş Vladimir în funcţia precedentă şi tot la 30.01.2019 a fost invitat la şcoală unde i s-a comunicat prezentul ordin, este falsă, deoarece ordinul nr. 72 de restabilire în funcţia de director adjunct şi profesor de ***** a fost adusă la cunoştinţă domnului Cărăuş Vladimir la 05.02.2019 şi nu la 30.01.2019.

Afirmaţia dnei Bargan Aurica, precum că la 19.01.2018 dlui Cărăuş Vladimir i-a fost încetat contractul de muncă în calitate de director adjunct din motivul atingerii pragului de vârstă este falsă, deoarece Contractul individual de muncă nr. 127 din 28.08.2017 de angajare în calitate de director adjunct şi profesor de ***** n-a fost reziliat ci, pur şi simplu, n-a fost remunerat în calitate de director adjunct în perioada 19.01.2018-19.01.2019 în legătură cu emiterea ordinului nr. 05 din 18.01.2018 al DGE Teleneşti „Cu privire la restabilirea în funcţia de director a dlui Cărăuş Vladimir” şi a ordinului nr. 06 din 18.01.2018 al DGE Teleneşti „Cu privire la concedierea dlui Cărăuş Vladimir din funcţia de director”.

Afirmaţia, precum că la 05.02.2019 a fost emis ordinul privind desfacerea contractului individual de muncă cu dnul Cărăuş Vladimir, şi precum că Cărăuş Vladimir a fost din nou invitat şi s-a prezentat, însă din nou a refuzat semnarea aducerii la cunoştinţă este falsă, deoarece domnul Cărăuş Vladimir a fost invitat la şcoală o singură dată, la 05.02.2019, în urma solicitării prin poştă a unei cereri de a

fi restabilit în funcţia precedentă în conformitate cu Hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul Teleneşti) din 29.01.2019, pe care o recepţionează la 04.02.2019.

La fel, a indicat că la 05.02.2019, dnul Cărăuş Vladimir este invitat la şcoală (prin telefon), unde dna Bargan Aurica, în prezenţa profesorilor Rotari Raisa, Nicov Alexandru şi Morari Mihaela îi aduce la cunoştinţă spre semnare ordinul nr. 72 din 30.01.2019 „Cu privire la restabilirea dlui Cărăuş Vladimir în funcţia de director adjunct şi profesor de *****” şi ordinul nr. 73 din 05.02.2019 „Cu privire la concedierea dlui Cărăuş Vladimir din funcţia de director adjunct şi profesor de *****”.

Apelantul a menționat că afirmaţia dnei Bargan Aurica precum că dnul Cărăuş Vladimir a fost concediat pentru absenţă nemotivată de la locul de muncă, este falsă, deoarece dnul Cărăuş Vladimir a fost concediat în temeiul art. 86 alin. (l) lit. (y^1) din Codul muncii, pe motivul deţinerii statutului de pensionar pentru limită de vârstă şi nu în temeiul art. 86 alin. (l) lit. (h) din Codul muncii, pe motivul absenţei fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive în timpul zilei de muncă.

Apelantul a opinat că la 25.01.2022, ofiţerul de urmărire penală, dnul Boldişor Andrei, în prezenţa avocatului Plămădeală Tamara a adus la cunoştinţă dlui Cărăuş Vladimir ordonanţa de recunoaştere în calitate de bănuit, dispusă la 06.01.2022. Tot în aceeaşi zi, la 25.01.2022, dnul Cărăuş Vladimir a prezentat dlui Boldişor Andrei o explicaţie detaliată, din 4 file, şi anexate 17 materiale. Analizând cele spuse de dnul Cărăuş Vladimir, probabil, dnul Boldişor Andrei, în urma verificării materialelor prezentate de către dna Bargan Aurica, s-a convins că a fost dus în eroare de către aşa numitul „martor’ Bargan Aurica, şi la 06.04.2022, a remis cauza penală procurorului cu propunerea de scoatere de sub urmărire penală a bănuitului Cărăuş Vladimir, cu clasarea cauzei penale.

Din cele relatate anterior, consideră că dna Bargan Aurica, în calitate de intimat şi martor urmează să achite nu doar despăgubirile morale, cheltuielile de asistenţă juridică şi de transport, dar să mai fie pedepsită în temeiul art. 90 alin. (10) CPP, 312 Cod penal, dar de fapt determinarea vinovăţiei este în competenţa instanţei de judecată.

La 10 mai 2023, conform fișei de repartizare a dosarului, cauza a fost distribuită pentru examinare în ordine de apel judecătorului-raportor Budăi Nelea (f.d. 94).

În ședința instanței de apel, apelantul Cărăuş Vladimir fiind înștiințat legal, ceea ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 120), nu s-a prezentat și nu a invocat careva motive.

În ședința instanței de apel, intimata Bargan Aurica, fiind înștiințată legal, ceea ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 121), nu s-a prezentat și nu a invocat careva motive.

În conformitate cu prevederile art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului. Astfel, Colegiul civil consideră necesar de a examina cauza în lipsa părților neprezente, procedura de citare fiind îndeplinită.

Examinând materialele cauzei, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău consideră apelul depus de Cărăuş Vladimir, drept neîntemeiat și care urmează a fi respins, reieșind din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil reține că la depunerea cererii de apel de către Cărăuş Vladimir, au fost respectate prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel fiind depusă la 13 martie 2023 împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 20 februarie 2023.

În conformitate cu art. 385 lit. a) CPC, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

În conformitate cu prevederile art. 373 alin. (1), (2) și (5) Codul de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conţinutul celor relatate, Colegiul civil reţine că sarcina instanţei de apel derivă din dispoziţiile art. 373 alin. (1), (2) și (5) Codul de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Conform prevederilor art. 118 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

Colegiul Civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.

Art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

În corespundere cu prevederile art. 5 alin. (1) Cod de procedură civilă, potrivit căruia orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

În conformitate cu prevederile 15 alin. (1) Cod civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

Conform dispozițiilor art. 16 alin. (1), lit. g) Cod civil, metodele de apărare a drepturilor civile se face prin: repararea prejudiciului patrimonial şi, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.

Potrivit art. 20 din Constituţia Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiţie.

Conform art. 53 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

Din materialele cauzei s-a stabilit că la *****, prin ordinul nr. 72 „Cu privire la restabilirea în funcția de director adjunct cu cumularea funcției de profesor de ***** a dlui Cărăuş Vladimir", s-a dispus „Dnul Cărăuş Vladimir se restabilește în funcția de director adjunct cu cumularea funcției de profesor de ***** al IP Gimnaziul „*****" satul *****, începând cu *****" (f.d. 7).

Concomitent, s-a mai constatat că prin ordinul nr.73 „Cu privire la concedierea dlui Cărăuş Vladimir" s-a desfăcut contractul individual de muncă cu Cărăuș Vladimir, director adjunct cu cumularea funcției de profesor de ***** în IP Gimnaziul „*****" satul *****, începând cu data de 05 februarie 2019, (f.d.7).

Conform concluziei medicale nr. *****din data de 17 aprilie 2019, eliberată pe numele cet. Cărăuş Vladimir, s-a adeverit că în perioada ***** - 04 februarie 2019, a fost bolnav administrându-i-se medicamente și lecuire în regim ambulatoriu, (f.d. 11).

Reclamantul/apelant Cărăuş Vladimir a intentat acțiunea civilă împotriva directorului I.P. Gimnaziul „*****" din satul ***** raionul Telenești privind anularea ordinului nr. 73 din 05 februarie 2019, cu restabilirea în funcția de director adjunct și profesor de *****, încasarea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 17).

Totodată, prin ordonanța din 06 ianuarie 2022, emisă de către organul de urmărire penală al Inspectoratului de poliție Telenești, Cărăuş Vladimir Alexandru s-a recunoscut în calitate de bănuit, în cauza penală nr. *****, pe faptul în baza probelor administrate rezultă temeiuri rezonabile că Cărăuş Vladimir a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. *****alin. (1) din Codul penal, în circumstanțele că „la data 17 aprilie 2019, factorii de decizie din cadrul Centrului de Sănătate Brânzenii Noi raionul Telenești de comun acord și la solicitarea cet. Cărăuş Vladimir, care a activat în calitate de director-adjunct și profesor de ***** în cadrul IP Gimnaziul „*****" din satul ***** raionul Telenești pentru a-i motiva absența nemotivată de la serviciu, în temeiul căreia instituția a emis ordinului nr. 73 din data de 05 februarie 2019, privind eliberarea acestuia din funcție, încălcând Ordinul Ministerului Sănătății nr.958 din data de 28 septembrie 2012, urmărind scopul confecționării documentelor oficiale false, au întocmit și eliberat concluzia medicală nr. *****în care au indicat date false, și anume că în perioada

30.01.2019-04.02.2019, Cărăuș Vladimir a fost bolnav, administrându-i-se lecuire în regim ambulatoriu.

Ulterior, Cărăuș Vladimir, continuându-și acțiunile, urmărind scopul anulării Ordinului nr. 73 din data de 05 februarie 2019, restabilirea sa în funcția de director adjunct, profesor de ***** și încasarea prejudiciului material și moral, a prezentat concluzia medicală nr. *****din data de 17 aprilie 2019, falsă, la Judecătoria Orhei (sediul Telenești) în calitate de probă în dosarul civil nr. 2-19189773-38-2-29112019…", (f.d. 20).

Prin ordonanța Procuraturii raionului Telenești din 06 aprilie 2022, s-a dispus scoaterea integrală de sub urmărire penală a bănuitului Cărăuş Vladimir Alexandru, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii și clasarea cauzei penale nr. *****(f.d. 21-28).

La caz, reclamantul Cărăuş Vladimir a manifestat dezacordul cu acțiunile organului de urmărire penală în cadrul cauzei penale nr. *****privind recunoașterea sa în calitate de bănuit, invocând nevinovăția în comiterea infracțiunii de care a fost bănuit.

Din aceste considerente, reclamantul Cărăuș Vladimir la 17 august 2022 a depus o acțiune civilă împotriva pârâtei Bargan Aurica, directoarea I.P. Gimnaziului „*****" din satul ***** raionul Telenești, privind repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, în temeiul prevederilor Legii nr.1545 din data de 25 februarie 1998 privind modul de repararea a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite a organelor de urmărire penală, ale procuraturii și instanțelor judecătorești.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prin hotărârea din 20 februarie 2023, a respins ca neîntemeiată, cererea de chemare în judecată înaintată de Cărăuș Vladimir împotriva lui Bargan Aurica, privind încasarea prejudiciului moral, cheltuielile de asistență juridică și cheltuielile de transport (f.d. 81, 86 - 89).

Exprimându-și dezacordul cu hotărârea primei instanțe din 20 februarie 2023, la 13 martie 2023, Cărăuș Vladimir a contestat-o cu apel, invocând argumentele expuse mai sus.

Astfel, Colegiul civil constată că prima instanţă a determinat corect raportul juridic dedus judecăţii, circumstanţele importante pentru soluţionarea pricinii au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate le-a dat o apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanţilor la proces.

Astfel, din conținutul acțiunii civile a reclamantului/apelant Cărăuş Vladimir se desprinde revendicările urmare a dezacordului cu modul de examinare și pornire a urmării penale în cauza penală nr.*****, recunoașterii numitului în calitate de

bănuit, pledând pentru nevinovăția sa, susținând că până la momentul de față nu a primit scuze oficiale pentru bănuirea pe nedrept.

Colegiul civil notează că prevederi relevante speţei se conţin în Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, care stabileşte expres atât momentul naşterii dreptului la repararea prejudiciului, cât şi condiţiile în temeiul cărora survine răspunderea statului.

Astfel, art. 1 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, stipulează că prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul şi condiţiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilicite comise în procesele penale şi contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură şi de instanţele judecătoreşti.

Prevederile art.2 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr. 1545/1998, care statuează expres că, acţiunile ilicite sunt acele acţiuni sau inacţiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenţii, ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăţia acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale (infracţiuni).

Potrivit art. 3 alin. (1) lit. a) şi alin. (2) din Legea nr.1545/1998, în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara, tragerii ilegale la răspundere penală. Prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcţie de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură şi din instanţele judecătoreşti.

Totodată, art. 6 lit. b) din Legea menţionată prevede că, dreptul la repararea prejudiciului, menționează că, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare.

În conformitate cu art. 10 din aceeaşi Lege, dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea şi în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art. 6.

Potrivit art. 2007 alin. (1) lit. a) și b) din Codul civil, prejudiciul cauzat persoanei prin acţiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale

instanţelor de judecată se repară de către stat integral, indiferent de vinovăţia persoanei responsabile, pentru a) condamnare ilegală, tragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea; b) aplicare ilegală, în calitate de sancţiune contravenţională, a arestului, a muncii neremunerate în folosul comunităţii;

Prin urmare, avînd în vedere prevederile menționate, Colegiul civil consideră drept justă concluzia instanței de fond cu privire la faptul că înaintarea pretențiilor reclamantului/apelant Cărăuș Vladimir privind repararea prejudiciului moral pentru faptul că a fost recunoscut în calitate de bănuit în cauza penală nr.*****, pornit conform indicilor componenței de infracțiune în baza art. *****alin. (1) Cod penal, împotriva intimatei Bargan Aurica, sunt neîntemeiate.

Or, repararea prejudiciului, în modul stabilit de prevederile Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătorești nr.1545 din 25 februarie 1998, apare în cazul scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare, această acțiune urmând a fi depusă împotriva statului.

Mai mult, Colegiul civil remarcă că conform art. 5 alin. (1) al Legii menționate, cauzele cu privire la repararea prejudiciului material şi moral se examinează în conformitate cu normele de procedură civilă în vigoare. Organul care reprezintă statul în instanţa de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiţiei.

De asemenea, Colegiul civil ține să reitereze drept justă și concluzia instanței de fond cu privire la faptul că argumentele reclamantului/apelant Cărăuş Vladimir precum că „a ajuns a să fie hârțuit emoțional pentru declarații false depuse de Bargan Aurica cu scopul de a se răzbuna pe mine din cauza litigiului de muncă între mine și Gimnaziul „*****” din satul ***** și pentru concluziile eronate făcute de persoane incompetente” nu pot fi reținute ca temei pentru încasarea prejudiciului moral împotriva pârâtei/intimate Bargan Aurica, or declarațiile pârâtei/intimate Bargan Aurica, date în calitate de martor în cadrul urmăririi penale, nu pot servi temei pentru repararea prejudiciului, conform prevederilor Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din data de 25 februarie 1998.

Astfel, Colegiul conchide că hotărârea instanței de fond este clară și precisă, se referă la probele administrate în cauză și este în concordanță cu acestea, răspunde în fapt și în drept la toate aspectele incidente în cauză, precum și conduce în mod logic și convingător la soluția din dispozitiv.

Drept consecință și deoarece argumentele apelantului sunt combătute integral prin concluziile indicate *supra*, instanța de apel constatând că hotărârea contestată este legală şi întemeiată, ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de Cărăuș Vladimir împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 20 februarie 2023.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), art. 389 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ,

d e c i d e :

Respinge apelul declarat de Cărăuș Vladimir.

Menține fără modificări hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 20 februarie 2023, emisă la cererea de chemare în judecată depusă de Cărăuș Vladimir împotriva lui Bargan Aurica privind încasarea prejudiciului moral, cheltuielile de asistență juridică și cheltuielile de transport.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele ședinței,
Judecătorul: Nelea Budăi

Judecătorii: Ion Țurcan

Ana Panov